

Asia: VN/3884/2020

Korkeakoulutuksen saavutettavuussuunnitelma

Lausunnonantajan näkemykset saavutettavuuden edistämisen tavoitteista

Tavoite 1

2

Lisähuomioita tavoitteesta 1

Kansanopistoyhdistys pitää hyvänä, että korkeakoulutuksen saavutettavuutta kehitetään. Yhdistys katsoo kuitenkin, että saavutettavuutta tulisi tarkastella kokonaisvaltaisemmin. Korkeakoulutuksen saavutettavuutta ei voida edistää vain korkeakoulujärjestelmän sisäisillä toimenpiteillä. Saavutettavuuden kokonaisvaltaiseksi edistämiseksi tulisi luoda uudenlaisia eri toimijoita yhdistäviä toimintamalleja.

Vapaan sivistystyön oppilaitokset ovat tärkeitä kumppaneita yliopistoille ja korkeakouluille saavutettavuutta kehitettäessä. Vapaan sivistystyön oppilaitokset toimivat laajasti myös väyläopintojen tarjoajina. Vapaan sivistystyön oppilaitosten vahvuutena on opintojen paikallisuus sekä ohjaus, jota opiskelija saa sekä opistojen henkilökunnalta että vertaisiltaan opiskelijoilta lähiopetuksessa.

Suomen Kansanopistoyhdistys katsoo, että kansanopistojen osaamista ja valmiuksia tulee hyödyntää korkeakoulutuksen saavutettavuussuunnitelmassa. Kansanopisto-opinnot kehittävät opiskeluvalmiuksia ja nopeuttavat jatko-opintoja. Kansanopisto-opinnot ohjaavat onnistuneesti ja tarkoituksenmukaisesti jatko-opintoihin, nopeuttavat valmistumista ja vähentävät opintojen keskeyttämisiä. Kansanopistojen tarjontaa tulee hyödyntää nykyistä enemmän rakennettaessa joustavia opintopolkuja korkeakouluun. Tämän toteuttamisessa voitaisiin hyödyntää esimerkiksi vapaan sivistystyön opintosetelijärjestelmää, joka on koulutuksen saavutettavuutta lisäävä rahoitusratkaisu.

Tavoite 2

-

Lisähuomioita tavoitteesta 2

-

Tavoite 3

-

Lisähuomioita tavoitteesta 3

-

Tavoite 4

1

Lisähuomioita tavoitteesta 4

Kansanopistoyhdistys on halukas osallistumaan indikaattorien kehitysvaiheessa yhteiseen pohdintaan siitä, kuinka vapaan sivistystyön oppilaitosten roolia voidaan seurata korkeakoulutuksen saavutettavuuden osalta.

Tavoite 5

1

Lisähuomioita tavoitteesta 5

Kansanopistoyhdistys katsoo, että korkeakoulutuksen saavutettavuusfoorumin avulla voidaan edistää saavutettavuutta laaja-alaisesti ja pitää erityisen tärkeänä, että eri koulutusmuotojen edustajat kutsutaan mukaan foorumin työhön.

Tavoite 6

2

Lisähuomioita tavoitteesta 6

Kansanopistoyhdistys on samaa mieltä tavoitteessa esitetystä, että Sivistys-Suomessa korkeakoulututkinto tarvitaan yhä useammalle. Kansanopistoyhdistys katsoo, että joustava pääsy korkeakouluopintoihin pitää turvata, kun korkeakoulujen valintajärjestelmiä kehitetään. Akateemisiin opintoihin valmentavia koulutuksia tulee olla kaikkien saatavilla, taloudellisesta asemasta ja kotipaikasta riippumatta. Kansanopistot voivat korkeakoulujen yhteistyökumppanina edistää korkeakoulutuksen saavutettavuutta myös koulutuksessa aliedustetuille kohderyhmille. Kansanopistot voivat tukea vähemmän koulutetuista perheistä tulevia nuoria tarjoamalla avoimen korkeakoulun opintoja ohjatusti ja opintoryhmässä.

Avoimen korkeakoulun opintojen suorittamisen myötä rakentunutta väylää korkeakouluun tutkinto-opiskelijaksi tulee vahvistaa. Muiden valintamenettelyiden rinnalle tarvitaan selkeästi jäsennettyjä väyliä korkeakouluun. Vaihtoehtoisia väyliä tulee avata ja vahvistaa. Niille tarvitaan toteutusaikataulu ja minimiohjausta, esimerkiksi 15 % opiskelijoista valitaan avoimen väylän kautta vuoteen 2023 mennessä.

Tavoite 7

-

Lisähuomioita tavoitteesta 7

-

Tavoite 8

-

Lisähuomioita tavoitteesta 8

-

Tavoite 9

2

Lisähuomioita tavoitteesta 9

Yliopistojen ja korkeakoulujen ja muiden oppilaitosten yhteistyötä tulisi myös tiivistää. Vapaan sivistystyön oppilaitoksissa, kuten kansanopistoissa tarjotaan jo nyt paljon erilaisia opintoja, joissa voitaisiin tehdä yhteistyötä korkeakoulujen kanssa työikäisille suunnattavissa koulutuspalveluissa.

Tavoite 10

1

Lisähuomioita tavoitteesta 10

Kansanopistot voivat joustavina ja uudistuvina oppilaitoksina vastata sekä yksilöiden että työelämän tarpeisiin. Kansanopistot järjestävät lyhytkestoisia, motivoivia uraohjauskoulutuksia työelämässä oleville tai sinne pyrkiville. Koulutuksen sisällöt räätälöidään opiskelijan koulutus- tai sivistystarpeen kanssa, ja koulutusten tavoitteena on edistää nopeaa työllistymistä. Koulutukset toteutetaan yhteistyössä lähiyhteisön ja työelämän kanssa.

Tavoite 11

-

Lisähuomioita tavoitteesta 10

-

Tavoite 11

-

Lisähuomioita tavoitteesta 11

-

Tavoite 12

-

Lisähuomioita tavoitteesta 12

-

Tavoite 13

-

Lisähuomioita tavoitteesta 13

-

Tavoite 14

-

Lisähuomioita tavoitteesta 14

-

Tavoite 15

-

Lisähuomioita tavoitteesta 15

-

Tavoite 16

-

Lisähuomioita tavoitteesta 16

-

Tavoite 17

-

Lisähuomioita tavoitteesta 17

-

Tavoite 18

-

Lisähuomioita tavoitteesta 18

-

Tavoite 19

-

Lisähuomioita tavoitteesta 19

-

Tavoite 20

-

Lisähuomioita tavoitteesta 20

-

Tavoite 21

-

Lisähuomioita tavoitteesta 21

-

Tavoite 22

-

Lisähuomioita tavoitteesta 22

-

Tavoite 23

2

Lisähuomioita tavoitteesta 23

Joustava pääsy korkeakouluopintoihin pitää turvata. Korkeakoulutuksen saavutettavuutta tulee vahvistaa kasvattamalla kansanopistojen roolia korkeakoulujen yhteistyökumppaneina. Avoimen korkeakoulun väylästä tehdään riittävän laaja ja volyymiltään uskottavasti toteutuva. Vapaan sivistystyön oppilaitoksina kansanopistot voivat huolehtia nykyistä laajemmin, että akateemisia opintoja on kaikkien saatavilla, taloudellisesta asemasta ja kotipaikasta riippumatta.

Kansanopistoissa opiskelee myös monia korkeakoulutuksessa aliedustettuja ryhmiä. Yhteistyötä lisäämällä ja pysyviä väylämalleja kehittämällä voidaan edistää aliedustettujen ryhmien osallistumista korkeakoulutukseen. Kansanopistot järjestävät laaja-alaisesti koulutusta esimerkiksi vieraskielisille. Koulutusten aikana kehitetään kielitaitoa ja opiskeluvalmiuksia. Kansanopistot voivat tarjota yliopistoille ja korkeakouluille tukea myös suomen kielen ja kulttuurin koulutuksen järjestämiseen yliopisto- ja korkeakouluopintojen rinnalla.

Tavoite 24

-

Lisähuomioita tavoitteesta 24

-

Tavoite 25

-

Lisähuomioita tavoitteesta 25

-

Tavoite 26

-

Lisähuomioita tavoitteesta 26

-

Tavoite 27

-

Lisähuomioita tavoitteesta 27

-

Tavoite 28

-

Lisähuomioita tavoitteesta 28

-

Tavoite 29

-

Lisähuomioita tavoitteesta 29

-

Tavoite 30

-

Lisähuomioita tavoitteesta 30

-

Tavoite 31

-

Lisähuomioita tavoitteesta 31

-

Tavoite 32

-

Lisähuomioita tavoitteesta 32

-

Tavoite 33

-

Lisähuomioita tavoitteesta 33

-

Tavoite 34

-

Lisähuomioita tavoitteesta 34

-

Tavoite 35

-

Lisähuomioita tavoitteesta 35

-

Tavoite 36

-

Lisähuomioita tavoitteesta 36

-

Tavoite 37

-

Lisähuomioita tavoitteesta 37

-

Tavoite 38

-

Lisähuomioita tavoitteesta 38

-

Tavoite 39

-

Lisähuomioita tavoitteesta 39

-

Tavoite 40

-

Lisähuomioita tavoitteesta 40

-

Tavoite 41

5

Lisähuomioita tavoitteesta 41

Maahanmuuttajien valmentavaa koulutusta järjestetään jo nyt useassa eri koulutusmuodossa. Olemassa olevaa tarjontaa voidaan kohdentaa korkeakoulutuksen saavutettavuutta vielä nykyistä paremmin edistäväksi. Erillisiä säännöksiä yliopistolakiin ei tarvita. Kansanopistoissa järjestetään jo maahanmuuttajille korkeakouluopintoihin valmentavaa koulutusta ja vapaan sivistystyön oppilaitoksilla on laajaa erityisosaamista tämän kohderyhmän koulutuksesta. Tätä osaamista tulisi hyödyntää.

Tavoite 42

-

Lisähuomioita tavoitteesta 42

-

Tavoite 43

2

Lisähuomioita tavoitteesta 43

Kansanopistoyhdistys pitää hyvänä osaamisen tunnistamisen ja tunnustamisen kehittämistä. Valtakunnallinen Koski-tietojärjestelmä laajenee sisältämään myös vapaassa sivistystyössä suoritettujen koulutusten tietoja elokuusta 2021 alkaen. Koski-järjestelmän käyttöönoton myötä vapaassa sivistystyössä hankittu osaaminen tulee aiempaa näkyvämmäksi ja sitä voidaan tarkastella myös korkeakoulutuksen näkökulmasta.

Tavoite 44

-

Lisähuomioita tavoitteesta 44

-

Tavoite 45

2

Lisähuomioita tavoitteesta 45

Kansanopistoissa opiskelee maahanmuuttajataustaisia nuoria, jotka saavat opintojensa aikana korkeakouluvalmiuksia. Kansanopistojen osaamista tulisi hyödyntää pilottihankkeessa. Kehittämistyössä tulisi myös huomioida muut kohderyhmät, kuten vähemmän kouluttautuneiden ja työttömien vanhempien tuki nuorille heidän koulutusvalinnoissaan. Kansanopistot tulisi ottaa tähän yhteistyöhön mukaan.

Tavoite 46

-

Lisähuomioita tavoitteesta 46

-

Tavoite 47

-

Lisähuomioita tavoitteesta 47

-

Tavoite 48

5

Lisähuomioita tavoitteesta 48

Tarvitaan uudenlaisia kumppanuuksia maahan muuttaneiden palvelujen rakentamisessa. Vapaan sivistystyön opinnoissa järjestetään jo kuvattua tarjontaa, joten sitä ei tarvitse luoda uudestaan. Päällekkäisten toimintojen luomisen sijasta tulisi rakentaa kumppanuuksia korkeakoulujen ja vapaan sivistystyön oppilaitosten välille.

Tavoite 49

-

Lisähuomioita tavoitteesta 49

-

Tavoite 50

-

Lisähuomioita tavoitteesta 50

-

Lausunnonantajan muita huomioita luonnoksesta

-

Pantsar Tytti
Suomen Kansanopistoyhdistys-Finlands Folkhögskolförening ry